

„ЕЗИКЪТ НА ПЕДАГОГИКАТА“ – СЪВРЕМЕННАТА СОКРАТИСТИКА НА ПЛАМЕН РАДЕВ КАТО ОБЕКТИВНА ПЕРСПЕКТИВА

Радев, Пл. (2017). *Езикът на педагогиката*. Пловдив:
Университетско издателство, ISBN 978-619-202-289-1

Николай Цанков

Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград

„Езикът на педагогиката“ е нова книга на проф. д.н. Пламен Радев, в която той за пореден път разширява мисловните граници на педагогическото познание, и то не с цел и очакване да убеди опитните, а за израстващото ново поколение, чрез направената критика на някои традиционни шаблони и идеологии в съвременното педагогическо познание и тяхното коригиране от методологическа гледна точка. За целта той избира категориален подход, характерен за сократическото мислене, което е дефинитивно по своята същност, за да проектира пълноценна връзка между понятията и представите. Това е рискован път, когато между „същности“ и „функции“ се избират същности и номинални определения, и то във време, когато съществува демаркационна линия между знание и знаене в едно постмодерно поле, в което се предпочита не отговорът на въпроса „Какво“, а отговорът на въпроса „Как“.

Педагогическите специалисти също са обзети от желанието да получават наръчници, ръководства и алгоритми, които да проправят пътя в познанието. Както се знае, „методът“ е път през неизвестното и експанзиране не само на

рационални, но и на ирационални форми на познание. С дефинициите в логически граници на различни педагогически понятия авторът измества акцента от научнопредметния към философския език. Характерно за него е, че той е винаги различен, дори когато прави коментар на однородни понятия и сходни теории. Това често създава кризи, на които Пламен Радев гледа като на възможности и необходими условия за развитието на науката чрез появата на нови теории, като в книгата чрез своеобразна типология и детерминираност се формира цялостна нова философия относно образованието, възпитанието и обучението в онтологичен, гносеологичен, антропологичен план и чрез множество футурологични проекции.

Философският език на Пламен Радев е свързан с декодиране на смисли на педагогическото познание на различни равнища, като същностно, предметно, екзистенциално, каузално и др., чрез нови типове интеграция на роли, функции и проявления, нови характеристики и потенциал. В педагогическия гнозис в книгата на Пл. Радев съжителстват общотеоретично и екзистенциално познание чрез идеята за разграничаване на „конструкти от събития“. „Много пъти досега съм писал за компонентите в езика на науката от гледна точка на нейната логика. Дали това ще помогне, не мога да кажа точно, но поне ще даде някакъв ред. Става дума за събития, конструкти и референти. Има автори, които смесват природата на конструктите с природата на събитията“ – Пл. Радев.

По принцип питането на автора е не само за тяхното разграничаване, но и тяхната релационна зависимост, където конструктът е понятие и логически продукт, референтът – обект от реалността, а събитието – начин на преживяване, което може да съществува без никакъв конструкт. Ако конструктът е граница, между научно и ненаучно, то събитието е мяра за автентичност на познанието. Единството на конструктите на педагогиката и нейната събитийност позволява да мислим педагогиката като наука.

На глобално равнище научният текст разглежда:

– **общотеоретичното педагогическо познание**, като са обхванати всички категории на педагогическото познание и език, като: дефиниране на наука, общонаучни и философски категории в педагогиката, дефиниране на училищна педагогика, образование, обучение, възпитание в училищната педагогика, както и техните производни понятия, като таксономии, парадигми, форми, съдържание, мениджмънт на класа, образователни институции, компетентност на учителя и др.;

– **технологията**, като приложна част на педагогическото познание и език, включваща философия на технологията и технологичност на педагогиката;

– **естетическото направление** в педагогиката чрез понятията трагично, комично, романтизъм на педагогическия език;

– **историята на педагогиката** – научната панорама от автори, идеи, интер-

претации в текста е изключително богата и разнообразна, но тя основно е насочена към себепознанието на педагогиката чрез рефлексии на езика.

Налице е специфична симбиоза между начин на мислене и говорене на автора, като с всяка от своите книги, независимо от жанровата ѝ специфика, Пламен Радев трасира нови пътища в педагогическото познание, оставайки верен на своето кредо за системно научно изследване и ново парадигмално мислене. Битката, която води от години в педагогиката и за педагогиката, е свързана с търсене и формиране на единен език на педагогиката, като в случая се избира един онтологичен модел, който трябва да отговори на въпроси за автентичността на категориалния анализ.

Второто основно допускане за научния текст на Пламен Радев е, че иде реч за ролята на класификациите на знанието като проекти, променящи обществото (една идея на Ил. Панчовски във философията и ролята на хуманитарните науки между класификациите на знанието и социалното действие).

Онтологичният модел на педагогическото познание и език насочва изследването на Пламен Радев към старогръцкото разбиране за наука и научност, доколкото всеки отговор на въпроса „Какво (?)“ е отговор на въпроса „Защо (?)“ , успешно вплетени в текстовете като специфични трансформации, създаващи скрити междупоколенчески връзки, ирадиращи през всички равнища на педагогическото познание. В продължаващата античност на българската педагогика Пламен Радев съхранява нейните най-важни черти на универсалност и уникалност и проектира, като еволюционна перспектива, едно ново поле на изследователски търсения, като едно автономно истинско приключение в търсене на идентичност във и чрез езика на педагогиката.

“THE PEDAGOGIC LANGUAGE” – PLAMEN RADEV’S CONSTANT SOCRATESHIP AS OBJECTIVE PERSPECTIVE

Radev, P. (2017). *Ezikat na Pedagogikata*. Plovdiv: University Press,
ISBN 978-619-202-289-1

✉ **Dr. Nikolay Tsankov, Assoc. Prof.**

Faculty of Pedagogy
South-West University – Blagoevgrad
Blagoevgrad, Bulgaria
E-mail: ntzankov@swu.bg